

یکشنبه 15 فروردین 1395 - 23 جمادی الثانی 1437 - 3 آوریل 2016

میرزا اسمعیل خان ممتاز الدوله به کمک نمایندگان آذربایجان به ریاست مجلس انتخاب شد.

* 15 فروردین درگذر تاریخ

* میرزا اسمعیل خان
ممتاز الدوله به کمک نمایندگان آذربایجان به ریاست مجلس انتخاب شد. (1287ش)

* به توپ بستن تبریز توسط نظامیان دولت قاجار در جریان محاصره این شهر
(1288 ش)
اشاره:

پس از آن که محمدعلی شاه قاجار در جریان مخالفت با نهضت مشروطه، مجلس شورای ملی را به توپ بست و تعدادی از آزادی خواهان را قتل عام و سرکوب نمود، مردم تبریز در اعتراض به این حوادث، علیه حکومت مرکزی قیام کردند. پیشرفت های مشروطه خواهان و عقب نشینی پیاپی دولتیان، عین الدوله والی آذربایجان را به محاصره شهر تبریز وادار کرد. این محاصره در حدود یازده ماه به طول انجامید و چون راه رسیدن غله و آذوقه، توسط قوای دولتی مسدود شد، قحطی شدیدی در شهر شایع گردید. از این روی مدافعین شهر در صدد یافتن راهی برای شکستن محاصره و دست یافتن به مواد غذایی بودند. اما قوای دولتی هوادار محمد علی شاه، شهر تبریز را به توپ بستند و تلفات و خسارات بسیاری وارد آوردند. این محاصره سرانجام در 9 اردیبهشت 1288 ش پایان یافت و شهر به دست روس ها افتاد.

* مجاهدین و
مشروطه خواهان گیلان به سرکردگی پیرم خان ارمنی وارد قزوین شدند. (1288ش)
اشاره:

در جنگ سختی که بین قوای دولتی و مجاهدین گیلانی درگرفت عده ای از طرفین کشته شدند. سرانجام مجاهدین شهر قزوین را فتح کردند.

* ابوالفتح میرزا
سالار الدوله از کرمانشاه به کردستان عزیمت نمود تا سران کرد را با خود همدست گرداند، وی این بار مدعی تاج و تخت ایران شد. (1291ش)

* علاء السلطنه وزیران خود را معرفی نمود. (1296ش)
اشاره:

علاء السلطنه رئیس الوزراء و وزیر امور خارجه - مستوفی الممالک وزیر مشاور - مشیرالدوله وزیر جنگ - مؤتمن الملک وزیر فوائد عامه و تجارت - محتشم السلطنه وزیر مالیه - مستشار الدوله وزیر داخله - حکیم الملک وزیر معارف - ممتاز الدوله وزیر عدلیه - نصرالملک وزیر پست و تلگراف.

* کلنل محمدتقی خان فرمانده نظامی ایالت خراسان و فرمانده ژاندارمری اولین اعلامیه خود را در مشهد انتشار داد. (1300ش)
* وثوق السلطنه والی فارس گردید. (1303ش)

* احمدشاه قاجار از اروپا تلگرافی سردار سپه را از رئیس الوزرائی عزل کرد و از مجلس درخواست کرد مستوفی الممالک را به این سمت برگزینند. (1303ش)

* رضاقلی خان نظام السلطنه از رجال معمر و وطن خواه در تهران درگذشت. (1303ش)

* انتخابات هیئت رئیسه مجلس تمدید شد.
(1306ش)

اشاره:

مؤتمن الملک به ریاست و
سید المحققین دبیا و سهام السلطان بیات به سمت نواب رئیس
انتخاب شدند.

* پرویز ثابتی معاون اداره امنیت داخلی ساواک که به عنوان «مقام امنیتی» نامیده می شد، در یک مصاحبه تلویزیونی زد و خوردهای پارتیزانی جنگل های سیاهکل را فاش کرد. (1350ش)

* پاس کلانتری قلهمک
نیمه های شب ترورشده. (1350ش)

* امیرعباس هویدا برای مذاکره با ادوارد هیث
نخست وزیر انگلستان وارد لندن شد. (1352ش)

* نبرد قوای ارتش بعث عراق با کردهای آن کشور گسترش یافت. (1353ش)
اشاره:

در نخستین لحظات نبرد 225 سرباز عراقی و 9 جنگجوی کردکشته شدند.

* عده زیادی از مقتولین جاده هراز از زیر سنگ و خاک بیرون آورده شدند (1355ش)

* اولین سفر زائران ایرانی به عراق آغاز شد و هر روز
چهار گروه 80 نفری عازم عتبات می شوند. (1355ش)

* پالایشگاه نفت تبریز با ظرفیت 80 هزار بشکه در روز کار خود را آغاز کرد. (1357ش)
اشاره:

نفت خام پالایشگاه تبریز از منطقه
اهواز - تهران و تهران - تبریز
تأمین می گردد.

* جاده هراز به مناسبت سقوط سنگ 200 متری بسته شد. (1357ش)

* دیوان عالی کشور پاکستان محاکمه ذوالفقار علی بوتو و همکاران نزدیک او را پایان داد. (1357ش)
اشاره:

براین اساس برای بوتو و عده زیادی از همکاران او حکم اعدام صادر شد.

* دویست دانشجو در وین علیه وزیر خارجه ایران (که برای پاره ای از مذاکرات در اتریش به سر می برد) تظاهرات کردند. (1357ش)

* درگذشت استاد «احمد آرام» مترجم و ادیب برجسته معاصر (1377 ش)
اشاره:

استاد احمد آرام، مترجم نامدار عصر حاضر، در اول فروردین 1283 شمسی در خانوادهای متدین در تهران زاده شد. پس از گذراندن دوران ابتدائی و متوسطه به مدرسه طب رفت ولی آن را ناتمام گذاشت. در این زمان با تألیف

کتاب‌های درسی فیزیک و شیمی با همکاری دو تن دیگر، شهرت زیادی به دست آورد.

وی در کنار تدریس و تألیف

به تحصیل منطق، فقه و معانی بیان همت گماشت و با همتی عالی، زبان‌های عربی، انگلیسی و فرانسوی را به خوبی فرا گرفت. استاد احمد آرام از اعضای قدیمی فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده و به دین، اخلاق، قرائت و تدبر در قرآن و دوری از گناه و حرام

اهتمام می‌ورزید. ایشان در امر ترجمه آثار از زبان‌های دیگر به فارسی چیره دست بوده و علاوه بر هفتاد اثر ترجمه‌ای دارای پنجاه اثر تألیفی نیز می‌باشد.

ترجمه کتب الحیة در 3 جلد، علم و تمدن در اسلام، سه حکیم مسلمان، روح ملت‌ها و نیز تألیف نقشه آسمان، هدیه سال نو و

120 مسئله حساب از جمله آثار

استاد آرام می‌باشند.

سرانجام این محقق گرانمایه در

نیمه فروردین 1377 ش در 94 سالگی دار فانی را وداع گفت و در قطعه فرهیختگان بهشت زهرا آرامید.

* درگذشت مترجم و ریاضی‌دان نامی معاصر، استاد «احمد بیرشک» (1381 ش)

اشاره:

استاد احمد بیرشک، در چهارم بهمن 1285 ش در تهران زاده شد.

پس از آن که مدتی نزد پدر فاضل خود تحصیل کرد، به مدت چهار سال در مشهد مشغول به تحصیل شد و از سال 1300 ش در تهران ادامه تحصیل داد.

استاد بیرشک در این زمان، زبان فرانسه را به خوبی فراگرفت و به ترجمه

کتاب‌های فرانسوی همت گماشت.

وی پس از اخذ لیسانس ریاضیات، به مدت 19 سال در رشته معماری به تدریس روی آورد و سمت‌های متعددی از قبیل معاونت وزارت آموزش و پرورش و بانی و معلم گروه فرهنگی هدف را بر عهده داشت. استاد بیرشک به شایستگی، لقب پدر ریاضیات ایران را داشت و علاوه بر تقدیری که وزارت علوم از وی به عمل آورد، در واپسین ماه‌های عمرش، جزو مفاخر فرهنگی و چهره‌های ماندگار،

از سوی سازمان صدا و سیما معرفی شد. یکی از کارهای ارزنده و ماندنی استاد بیرشک، تدوین زندگی‌نامه علمی دانشوران و نیز گاهنامه تطبیقی سه هزار ساله است که تواریخ شمسی، قمری و میلادی را با هم تطبیق نموده است. ایشان همچنین در زمینه داستان، تاریخ و زندگی‌نامه، ریاضیات و هندسه و موضوعات دیگر دارای بیش از

60 اثر است که هندسه مسطحه، فلسفه، ریاضی، علم قدیم و تمدن جدید و مجموعه خرد از

آن جمله‌اند. استاد بیرشک سرانجام پس از عمری تحقیق و پژوهش در اواسط فروردین 1381 ش در 96 سالگی درگذشت و جامعه علمی کشور را

به سوگ نشاند.

* 24 جمادی الثانی

در کذر تاریخ

* درگذشت «یحیی بن قاسم ثعلبی» ملقب به «ابوزکریا» ادیب و شاعر مشهور عرب (616 ق)

اشاره:

ابوزکریا، یحیی بن قاسم ثعلبی، فقیه، قاری، مفسر، نحوی، لغوی، عروضی و شاعر ماهر بود. او سال‌ها در مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد به تدریس اشتغال داشت و شاگردان زیادی پرورش داد. از ابو زکریا که در میان اعراب بیشتر به عنوان ادیب و شاعر مطرح می‌باشد، دیوان شعری به جای مانده است. سرانجام ابوزکریا در سال 616 ق در 95 سالگی

بدرد حیات گفت.

* تولد فقیه و مرجع بزرگوار تقلید حضرت آیت الله «حاج شیخ محمدعلی اراکی» (1312 ق)

اشاره:

حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ محمدعلی اراکی (ره) در 24 جمادی الثانی 1312 ق. در اراک دیده به جهان گشود.

پدرش، حجت الاسلام حاج

احمد آقا، مشهور به میرزا آقا فراهانی از علمای مشهور آن سامان بود. مادرش نیز از نوادگان امامزاده

سید حسن واقف است. وی پس از یادگیری خواندن و نوشتن، در نوجوانی وارد حوزه علمیه اراک شد و در درس استاد سید

جعفر شیتی حضور یافت و مقدمات علوم اسلامی را از او

فرا گرفت. دروس سطح حوزه را نزد

آیت الله العظمی سید محمد تقی خوانساری به خوبی پشت سر گذراند.

آیت الله اراکی هم زمان با تحصیل دوره سطح، در درس شرح منظومه آیت الله شیخ محمد باقر اراکی معروف به سلطان آبادی شرکت کرد و از دانش آن حکیم فرزانه خوشه‌ها چید، ایشان سالها در درس آیت الله العظمی آقا نور الدین اراکی و

آیت الله العظمی شیخ عبدالکریم حائری یزدی شرکت کرد و از دانش و تقوای آن دو مرجع بزرگ تقلید شیعیان، بهره‌ها برد. آیت الله حائری علاقه زیادی به او داشت. نبوغ فکری آیت الله اراکی مورد توجه استاد قرار گرفت. آیت الله اراکی به سفارش استاد معمم شد. با یکی از بستگان ازدواج نمود.

* رحلت آیت الله «شیخ مرتضی حائری یزدی» فرزند مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم (1406 ق)
اشاره:

شیخ مرتضی فرزند ارشد

آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم در 1334 ق در اراک به دنیا آمد. وی پس از اتمام دروس مقدماتی، به محضر درس اساتید بزرگ حوزه از جمله آیات عظام: گلپایگانی، سیدمحمدتقی خوانساری، محقق داماد، حجت کوه کمره‌ای، بروجردی و امام خمینی راه یافت و نیز از درس والد خود، خوشه‌ها چید.

ایشان بیش از چهل سال در

حوزه علمیه‌ی قم به تدریس پرداخت و شاگردان زیادی تربیت نمود. در زمان حکومت طاغوت، با قوانین ضد خدائی شاه مخالفت می‌ورزید و با آن مبارزه می‌کرد. این عالم ربانی سرانجام در 25 اسفند 1364 ش در سن 72 سالگی به لقای معبود شتافت و در پائین پای پدر بزرگوار خود آرامید.

* ارتحال عالم بزرگ

آیت الله «سیدمحمدرضا گلپایگانی» زعیم

حوزه‌ی علمیه‌ی قم

(1414 ق)

اشاره:

سیدمحمدرضا فرزند سیدمحمدباقر موسوی گلپایگانی در سال 1316 قمری در «گوگد» گلپایگان دیده به جان گشود.

پس از چندی جهت فراگیری

علوم اسلامی به اراک عزیمت نمود و از محضر آیت الله شیخ عبدالکریم حائری بهره جست.

پس از تأسیس حوزه‌ی علمیه‌ی قم، به این شهر مهاجرت نمود و بعد از درگذشت آیت الله حائری، به تدریس خارج فقه و اصول پرداخت.

معظم له از آغاز نهضت 15 خرداد 1342 تا پیروزی انقلاب اسلامی همراه امام خمینی (ره) بوده و از پشتیبانان آن امام محسوب می‌شد.

پس از رحلت امام خمینی (ره)، از بزرگ‌ترین مراجع تقلید شیعیان به حساب می‌آمد.

آیت الله گلپایگانی بیش از

هفتاد و پنج سال بر مسند تدریس تکیه زد و شاگردان بی‌شماری را به

جامعه‌ی اسلامی عرضه نمود.

حضرات آیات مرتضی حائری یزدی، عبدالرحیم ربانی شیرازی، مرتضی مطهری، محمدعلی

قاضی طباطبایی، سیداسدالله مدنی، محمد مفتاح، سیدمحمد بهشتی، علی مشکینی، ناصر

مکارم شیرازی، جعفر سبحانی، لطف الله صافی گلپایگانی، احمد جنتی و ده‌ها نفر از علما و فضلاء حوزه، از جمله شاگردان این مرجع بزرگوار تقلید می‌باشند.

آیت الله گلپایگانی دارای تألیفات و تقریرات متعددی نیز می‌باشند که کتاب الحج، کتاب القضاء و الطهارة و... از آن جمله‌اند.

اولین مدرسه‌ی علوم دینی به سبک جدید، اولین مؤسسه‌ی بزرگ قرآنی در قم، اولین فهرست بزرگ فقهی و حدیثی با استفاده از دانش و اختراعات جدید بشری و تأسیس و ساخت صدها مدرسه، مسجد، مؤسسه‌ی دینی در کشور و خارج از کشور از جمله خدمات این عالم ربانی می‌باشند.

سرانجام این فقیه جلیل و مرجع کبیر

در 18 آذر 1372 ش در 96 سالگی بدرود حیات گفت و در کنار اساتید بزرگ خود در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه (س) مدفون شد.

* 3 آوریل

درگذر تاریخ

* پایان جنگ‌های چهل ساله فرانسه و اسپانیا در قرن شانزدهم میلادی (1559م)

* کشته شدن «ملک غازی» پادشاه پیشین عراق در سانحه رانندگی (1939م)

* پیروزی کودتای نظامی «رشید عالی گیلانی» در عراق (1941م)

* درگذشت «ذاکر حسین» تنها رئیس جمهور مسلمان هند (1969م)
اشاره:

ذاکر حسین رئیس جمهور مسلمان هند، در سال 1897م متولد شد و تحصیلاتش را در دانشگاه اسلامی علیگره و دانشگاه برلین آلمان به پایان رساند.

وی پس از طی تحصیلات خود، در طی سالیان طولانی به فعالیت‌های علمی و سیاسی پرداخت تا اینکه در سال 1962م به معاونت ریاست جمهوری هند رسید. او در انتخابات عمومی 1967م از رقیب سرسخت خود خانم ایندیرا گاندی پیشی گرفت و به عنوان اولین رئیس جمهور هند برگزیده شد. او که از رفتار سلطه طلبانه هندوها علیه مسلمانان انتقاد می‌کرد، از

جدا شدن قسمت مسلمان نشین هند به نام پاکستان نیز حمایت نمود و حتی برای استقلال پاکستانی‌ها که به قول وی، پایانی بر ستم هندوها علیه آنان بود، در هند جشن گرفت. ذاکر حسین با آن که مسلمان بود ولی در میان هندوها نیز محبوبیت داشت. از او کتاب‌هایی به نام سرمایه‌داری، اقتصاد، اخلاق و مملکت‌داری نیز برجای مانده است. دکتر ذاکر حسین سرانجام در سوم آوریل 1969م در 72 سالگی درگذشت. وی در میان نسل امروزی هندوها و مسلمانان هند احترام ویژه‌ای دارد.